

RAAMATUPIDAMISE ARUANNE

01.01.2014–31.12.2014

Aruandekohustuslase nimetus:	Eesti Kirjandusmuuseum
Aadress:	Vanemuise 42, 51003 Tartu
Telefon:	+372 737 7700
Faks	+372 737 7706
E-post:	kirmus@kirmus.ee
Interneti kodulehekülg:	www.kirmus.ee

Sisukord

<u>EESTI KIRJANDUSMUUSEUM AASTAL 2014.....</u>	<u>3</u>
<u>TEGEVUSARUANNE.....</u>	<u>3</u>
<u>BILANSS.....</u>	<u>7</u>
<u>.....</u>	<u>8</u>
<u>TULEMIARUANNE.....</u>	<u>8</u>
<u>.....</u>	<u>9</u>
<u>RIIGIELARVE TÄITMISE ARUANNE.....</u>	<u>9</u>

EESTI KIRJANDUSMUUSEUM AASTAL 2014

TEGEVUSARUANNE

Andmed asutuse kohta

Eesti Kirjandusmuuseum on teadus- ja arendusasutus Haridus- ja Teadusministeeriumi haldusalas ning täidab mäluasutusena ühtlasi ka keskse rahvusliku kultuuriloo ning rahvaluule pärimuse kogumise ja arhiivraamatukogu funktsioone.

Eesti Kirjandusmuuseumi töötajate keskmine arv 2014. aastal oli 83,53 ja neile arvestatud töötasu 806 507,61 eurot.

Eesti Kirjandusmuuseumi bilansimaht 2014 aastal oli 5 346 575,49 eurot, tegevustulud ja siirded 1 365 655,47ja tegevuskulud 1 951 330,74 eurot.

Aadress: Vanemuise 42, 51003 Tartu, kirmus@kirmus.ee

Kodulehekülg: www.kirmus.ee

Direktor: Janika Kronberg, tel. 737 7701, janika@kirmus.ee

Sekretär-infojuht: Anne Ostrak, tel. 737 7700, anne@kirmus.ee

Personalijuht: Krista Ojasaar, tel. 737 7700, krista@kirmus.ee

Eesti Kirjandusmuuseumi struktuuriüksused 2014. aastal olid järgmised:

Arhiivraamatukogu koos bibliograafiaosakonnaga – juhataja Merike Kiipus;

Eesti Kultuurilooline Arhiiv – juhataja Vilve Asmer;

Eesti Rahvaluule Arhiiv – juhataja Risto Järv;

Folkloristika osakond – juhataja Mare Kõiva;

Kolm esimest osakonda haldavad kultuurilooliselt olulisi teaduskollektsioone, oma teadusteema puudub arhiivraamatukogul. Eesti Kultuuriloolise Arhiivi, Eesti Rahvaluule Arhiivi ja Folkloristika osakonna teadustegevuse aluseks on institutsionaalsed uurimistoetused. Rahastuseta etnomusikoloogia osakond on struktuuris säilitatud potentsiaalse täitumise ootel. Osakondade üleselt toimib Eesti Kirjandusmuuseumi Teaduskirjastus, mille tööd juhib omaette toimikond. Koos e-väljaannetega ilmus Eesti Kirjandusmuuseumi Teaduskirjastuselt 2014. aastal 51 trükist. Eesti Kirjandusmuuseumi koosseis tervikuna oli 104 inimest, neist 38 on teadustöötajad, kelle sulest ilmus kokku 268 erineva kategooria publikatsiooni, neist 127 on teadustööd. Käigus oli kokku 30 Eesti Teadusinfo Süsteemis kajastuvat projekti, sealhulgas Leena Kurvet-Käosaare juhitud rahvusvaheline Nordplus ja lisaks Mari-Ann Rømmeli juhitud Keskkonnainvesteeringute Keskuse poolt rahastatud mälumaastike kohapärimuse uuring. Teos oli ka tosin muud Eesti Kultuuriministeeriumi, Eesti Kultuurkapitali ning Rahvuskaslaste programmist toetatud projekti. 2014. aastal lõppesid projektid TAP 33-1, mille raames soetati hoidlatesse peamiselt lükandriiuleid, ja TAP 33-2, mille peamiseks eesmärgiks oli digiteerimisseadmete hankimine. Algasid teadusaparatuuri hankimise uue meetme projektid: TAP 49-1, mille raames muretseti fotostuudiole aparatuuri ning täiendati digiteerimiskeskuse Kivike kettamassiivi. Meetme TAP 49-2 ressurssidest parandatakse teaduskollektsioonide säilitustingimusi 1990. aastate hoidlakorpuses.

Arhiivraamatukogu asutamisest möödus 105 aastat, mida tähistati ettekandekoosoleku ja Ave Pilli koostatud näitusega „Kahel pool piiri: paralleelid ja vastandid“. Raamatuteaduse alal toimus 24. oktoobril 25. korda Oskar Kallase päeva konverents. 5. detsembril esitles Kalev Sikk Arhiivraamatukogu allikate põhjal koostatud bibliograafiat „Eesti perioodikas ilmunud järjejuttude bibliograafia 1918-1944“, mis on hea märk koostööst asutuseväliste kogude

kasutajaga. Infotehnoloogia valdkonnas mindi üle INNOPAC-ilt uuele infosüsteemile SIERRA, mis töötajatele tähendab täiesti teistsugust töökeskkonda ning lugejatele ühtset andmebaasi ESTER. Kogud täienesid jätkuvalt sundeksemplaridega, muudest laekumistest ja annetustest on olulisemad Enn ja Helga Nõu ning Evald Kampuse valikkoogu samuti hulk Juri Šumakovile kuulunud pühendustega raamatud. Jätkus igapäevane töö sundeksemplaridega, vanaraamatu fondiga, ajakirjanduse bibliograafiaga, raamatute restaureerimise, köitmise ning digiteerimisega.

Folkloristika osakonna tulemused on eelkõige nähtavad teadlaste tööle osaks saanud tunnustuste näol. Akadeemik Arvo Krikmann pälvis F. J. Wiedemanni keeleauhinna ja maineka Paul Ariste medali, Haapsalus avati Arvo Krikmanni nimeline pink. Vanemteadur Eda Kalmre sai folkloristika aastapremia ja Rahvusvahelise Tänapäevamuistendite Uurimise Seltsi poolt välja antava Brian McConnelli raamatupremia oma monograafia „The Human Sausage Factory. A Study of Post-War Rumour in Tartu“ eest. Mare Kõiva ja Andres Kuperjanov olid kutsutud Ameerika Folkloori Seltsi konverentsile kui oma erialal varaseima elektrooniliselt ilmuma hakanud akadeemilise ajakirja „Folklore“ toimetajad. Ajakirjad Folklore ja Mäetagused ilmuvad aastast 1996 ja on jõudnud 59 ja 58. numbrini. Paljud osakonna teadlased on välismaiste ajakirjade toimetuskolleegiumite liikmed, kuuluvad rahvusvahelistesse tööruhmadesse ja on kaasatud nende juhtkomiteedesse. Folkloristide eestvõttel korraldati 2014. aastal Eestis kolm rahvusvahelist konverentsi, neljas toimus Sofias Eesti-Bulgaaria uurimisprojekti raames. Renata Sõukandi ja Raivo Kalle korraldamisel toimus Saaremaal Euroopa etnobioloogide suvekool ning interdistsiplinaarse sarja Medica 9. konverents, keskseks temaks „Linn ja tervis“. Märkimist väärib ka koostöös Haridus- ja Teadusministeeriumiga korraldatud lasteaiapäetajate eesti keele alane koolitussari, mida on kureerinud Piret Voolaid. Olulisematest trükistest, millest osa ilmus koostöös väliskolleegidega, olgu nimetatud Piret Paali koostatud muistendikogumik „Halltõbi“, Mare Kõiva artiklikogumik ja Vene kolleegide koostatud artiklikogumik Putini-vastaste protestide antropoloogiast „Мы не немцы“.

Eesti Rahvaluule Arhiivi kauaaegne töötaja Olli Kõiva pälvis Eesti Rahvuskultuuri Fondi elutöö preemia. 2014. aastal ilmus temalt eesti- ja ingliskeelne kogumik „Aeg ärgata. Time to Wake. Kakskümmend kaheksa eesti rahvalaulu. Kirja pannud Friedrich Reinhold Kreutzwald Järvamaalt Viisu külast 1828. aastal“ – pealkiri annab päris ammendavalt ära vana asja tänapäevase uustrüki sisu. Osakonda iseloomustabki sel aastal trükiste rohkus – lisaks teadusartiklitele ilmus järjekordne, XI „Vana Kannel“ folkloristika suursarjast Monumenta Estoniae Antiquae, koostajateks Liina Saarlo ja Edna Tuvi, toimetajateks Janika Oras ja Kristi Salve. Monumenta muinasjutusarjast ilmus „Imemuinasjuttude“ akadeemilise väljaande teine köide, koostajateks Risto Järv, Mairi-Kaasik ja Kärri Toomeos- Orglaan, kes selle töö eest pälvisid ka Eesti Kultuurkapitali aastapremia rahvakultuuri alal. Ilmusid regilaulukogumik „Regilaulu kohanemine ja kohandajad“, setokeelne kogumik „Seto naise elolaulu“ ning Anu Korbi koostatud kogumik Siberi eestlastest ja lätlastest. Sarjas „Helisalvestusi Eesti Rahvaluule Arhiivist“ ilmus 8. numbrina Ingrid Rüütli koostatud heli- ja videoväljaanne „Saaremaa rahvamuusikat ja kombeid“ ning uuendatud ja videonäidetega täiendatud väljaanne „Siberi eestlaste laulud“ (koostanud Anu Korb). Aasta lõpus tuli trükist Helen Kõmmuse koostatud hiikeelne kogumik „Emaste Sõruotsa murragus loodud muistendite sari Iiuma vägimihelst Leigrisd“, sarja „Eesti asundused“ uus väljaanne „Eestlased Venemaal: elud ja lood“ (koostanud ja toimetanud Anu Korb), Aado Lintropi artiklikogumik „Loomisaja lood“ ja Mall Hiimäe koostatud „Virumaa vanad vaimujutud“. Teadust populariseerivate koostööprojektidena valmisid osühistu Loovhoog liikmete tellimisel muinasjuttude

töörühma koostatud kaardid „Head Eesti muinasjutud“ ning audioväljaanne „Linda kivist Lilla Daamini“. Rohketest üritustest olgu mainitud regilaulukonverentsi ja Mari Sarve ja Kaisa Kulasalu eestvõttel korraldatud digitaalhumanitaaria seminari, mille raames toimusid sel aastal ka õpitoad. Koostöös Eesti Rahva Muuseumiga toimus aprillis traditsiooniline konverents „Noorte hääled“ ning koos Tartu Ülikooli eesti ja võrdleva rahvaluule osakonnaga seminar „Muinasjutuline maailm: rahvajuttudest (laste)kirjanduseni“.

Eesti Rahvaluule Arhiivi käsikirjakogu kasvas 2014. aasta esimese kümne kuuga ligi 5000 lehekülge, kõige olulisemateks olid lõppenud Kultuuripärandi aasta raames toimunud kogumisvõistluse „Lastemängud 2013“ materjalid 77 inimeselt. Eduard Parts annetas arhiivile Oudova kandi esimeses Eesti asunduses Leningradi oblastis elanud suguvõsade elulood ja mälestused, Ado Seire nõukogudeaegsete anekdootide kogu. Jõudsalt arenesid arhiivi digisüsteemid, lõppjärku jõudsid Kivikese audiovideomooduli ning kogukonnamooduli arendused. Aasta jooksul valmis või on üsna lõpusirgele jõudmas lastemängude veebikeskkond, muinasjuttude andmebaas ning rahvakalendri veebiväljaanne.

Eesti Kultuuriloolise Arhiivi kultuuriloo allikate uurimise töörühm Marin Laagi juhtimisel jätkas IUT-i „Kirjanduse formaalsed ja mitteformaalsed võrgustikud kultuuriloo allikate põhjal“ toel uurimistööd biografistika, 19. ja 20. sajandi eesti kultuuri ajaloo, eesti diasporaa ja ekssiilkirjanduse ning digitaalse meedia alal. Töörühma kuuluv Epp Annus pälvis Vitolsi auhinna ajakirjas Journal of Baltic Studies ilmunud artikli „The Problem of Soviet Colonialism in the Baltics“ eest. 2014 a töö on koondunud Nordplus Horizontal perekonnaloo projekti ümber. Rahvusvahelist koostööd on kõige enam arendanud Leena Kurvet-Käosaar, kelle fookuses on olnud perekonnaloo uurimise erinevaid aspekte tutvustava veebiressursi loomine. Toimunud on kaks konverentsi: arhiivi probleematikale keskendunud seminar märtsis 2014 Riias Läti Ülikoolis konverents „Family History: Facilitating Intergenerational and Intercultural Exchange“ novembris Tartus. Mais toimus Sirje Oleski juhtimisel interdistsiplinaarne seminar koos Tõnu Tannbergi töörühmaga teemal „ENSV kultuur Hruštšovi ajal“, juunis viidi Krista Ojasaare eestvedamisel Nüplis läbi Eesti Kirjandusmuuseumi XXI noorteadlaste suvekool „Pulbitsev perifeeria“, oktoobris tähistati Marin Laagi korraldatud konverentsiga „Valetaja tõetsinguil“ kirjanik Helga Nõu 80. sünnipäeva.

2014 oli Eve Annuki grandi „Sooküsimus Eestis: kohalik olukord ja rahvusvahelised mõjud“ viimane aasta ning sellega lõppes esimene soolise transdistsiplinaarsele analüüsile keskendunud uurimisprojekt Eesti teadusmaastikul. Teistest uurijatest tuleks esile tõsta Vello Paatsi arhiivitööd 120 aasta pikkuse tsensuuri ajaloo uurimisel, mille käigus töötas ta läbi ligikaudu 100 000 lk arhiiviallikaid Tartus ja Riias. Uusi andmeid Faehlmanni eluloo uurimisel on leidnud Riia arhiivist Kristi Metste. Sirje Olesk avaldas arhiiviallikate põhjal 2 teedrajavat artiklit Eesti Nõukogude Kirjanike Liidu ajaloost. Diasporaa uurimise alal oli tulemuslik Triinu Ojamaa koostöö Tiina Kirsiga ajakirja „Journal of Baltic Studies“ teemanumbri „Three Waves, Three Moments: Baltic Diasporas in Global Perspective“ toimetamisel.

Teadustöö tulemusena avaldati lõppenud sihtfinantseeritava teema „Kultuuriloo allikad ja kirjanduse kontekstuaalsus“ kokkuvõtteks artiklikogumik „Kirjanduspärand kultuuriloo“, koostöös kirjastusega „Varrak“ ilmus Rutt Hinrikuse ja Sirje Oleski kommenteeritud tööna Aino Suitsu mahukas „Päevaraamat“. Oktoobris tuli trükist Rutt Hinrikuse koostatud Helga Nõu juubeliraamat „Kas sa Tammsaaret oled lugenud? Kirjanduslik eluloovestlus Helga

Nõuga“. Lisaks ilmusid EKLA ja Tartu ülikooli kultuuriteaduste ja kunstide instituudi ühisajakirja „Methis. Studia humaniora Estonica“ kaks teemanumbrit.

Laekunud arhiivipärandist on mahukamad ja olulisemad Heino Kiige, Jaan Isotamme, Eha Lättemäe, Evald Kampuse, Jüri Šumakovi ja Valter Heueri personaalarhiivid, olulist täiendust tuli ka Enn ja Helga Nõu, Enn Soosaare, Jüri Arraku ja Lea Tormise isikuarhiividesse. Lisandus elulugusid ning samuti päevikuid, mälestusi ja huvipakkuvaid kirjavahetusi 20. sajandi algusest. Arhiivi 85. sünnipäeva tähistati aprillis kogudepõhise näitusega Kirjandusmuuseumis ning näitusega „Pooltund kirjanikuga“ Tartu Kunstimajas. Viimast eksponeeriti septembris ka Riigikogus ning aasta lõpus ka Moskvas Eesti saatkonna hoones. Aasta lõpul tähistati Kreutzwaldi päevade teaduskonverentsil, kus avaettekande pidas äsja Eesti Teaduste Akadeemia presidendi ametisse astunud Tarmo Soomere, muuseumi kauaaegse direktori Eduard Ertise (oli ametis 1954–1990!) 100. sünniaastapäeva.

Janika Kronberg
Eesti Kirjandusmuuseumi direktor

/allkirjastatud digitaalselt/

BILANSS	31.12.2014	31.12.2013
eurodes sendi täpsusega		
Varad	5 346 575,49	5 744 688,44
Käibevara	98 584,21	159 766,32
Raha ja pangakontod	46 212,21	62 575,52
Muud nõuded ja ettemaksed	52 372,00	97 190,80
Põhivara	5 247 991,28	5 584 922,12
Materiaalne põhivara	5 147 893,57	5 480 627,24
Immateriaalne põhivara	100 097,71	104 294,88
Kohustused ja netovara	5 346 575,49	5 744 688,44
Lühiajalised kohustused	372 055,47	184 493,15
Võlad tarnijatele	26 541,63	29 597,94
Võlad töötajatele	11 366,79	8 972,81
Muud kohustused ja saadud ettemaksed	334 147,05	145 922,40
Netovara	4 974 520,02	5 560 195,29

	2014	2013
TULEMIARUANNE		
eurodes sendi täpsusega		
Tegevustulud	81 335,28	793 456,25
Saadud toetused	46 715,45	754 159,37
Kaupade ja teenuste müük	34 619,83	39 296,88
Tegevuskulud	-1 951 330,74	-2 050 310,10
Antud toetused	-3 619,01	-12 314,79
Sotsiaaltoetused	0,00	-8 800,00
Muud toetused	-3 619,01	-3 514,79
Tööjõukulud	-1 120 508,42	-1 165 412,96
Majandamiskulud	-381,189,40	-407 540,02
Muud tegevuskulud	-66 045,78	-143 569,34
Põhivara amortisatsioon ja ümberrhindlus	-379 968,13	-321 472,99
Tegevustulem	-1 869 995,46	-1 256 853,85
Aruandeperioodi tulem	-1 869 995,46	-1 256 853,85
Siirded	1 869 995,46	1 256 853,85

RIIGIELARVE TÄITMISE ARUANNE

eurodes sendi täpsusega

Liik	Konto	Objekt	Tegevusala	Sisu selgitus	Esisalgne eelarve 2014	Lõplik eelarve 2014	2014	Tegelik miinus lõplik eelarve	Üle viidud järgmisse aastasse
KOOND									
TULUD KOKKU					49 000,00	1 249 961,26	1 249 961,26	0,00	0,00
	3			Tegevustulud	49 000,00	1 249 961,26	1 249 961,26	0,00	0,00
	32			Kaupade ja teenuste müük	30 000,00	31 717,81	31 717,81	0,00	0,00
	32	2		Tulu majandustegevusest	30 000,00	31 717,81	31 717,81	0,00	0,00
	35			Saadud toetused	19 000,00	1 218 243,45	1 218 243,45	0,00	0,00
	35	8		Saadud kodumaised toetused	19 000,00	1 150 214,95	1 150 214,95	0,00	0,00
	35	9		Saadud välistoetused	0,00	68 028,50	68 028,50	0,00	0,00
KULUD JA INVESTEERINGUD KOKKU					-312 356,00	-1 626 552,75	-1 523 280,85	103 271,90	98 383,92
			09	Haridus	-312 356,00	-1 626 552,75	-1 523 280,85	103 271,90	98 383,92
KULUD KOKKU					-312 356,00	-1 597 911,99	-1 494 640,09	103 271,90	98 383,92
				Tegevuskulud	-312 356,00	-1 597 911,99	-1 494 640,09	103 271,90	98 383,92
	5			Tööjõu- ja majandamiskulud	-312 356,00	-1 597 911,99	-1 494 640,09	103 271,90	98 383,92
INVESTEERINGUD KOKKU					0,00	-28 640,76	-28 640,76	0,00	0,00
PIIRMÄÄRAD									
KULUD JA INVESTEERINGUD KOKKU					-255 356,00	-263 291,74	-260 847,75	2 443,99	-2 443,99
KULUD KOKKU					-255 356,00	-263 291,74	-260 847,75	2 443,99	-2 443,99
				Tegevuskulud	-255 356,00	-263 291,74	-260 847,75	2 443,99	-2 443,99
	5			Tööjõu- ja majandamiskulud	-255 356,00	-263 291,74	-260 847,75	2 443,99	-2 443,99

20	5		09	Haridus- ja Teadusministeeriumi valitsemisala riigi teadus- ja arendusasutused	-248 752,00	-257 211,22	-254 767,23	2 443,99	-2 443,99
10	5	SE000001	09	Õppelaenu tagasimaksmisega seotud kulud	-6 604,00	-6 080,52	-6 080,52	0,00	0,00
TULUD JA TULUDEST SÕLTUVAD KULUD									
Tulud kokku					-8 000,00	-84 658,99	16 168,92	100 827,91	100 827,91
	3			Tegevustulud	49 000,00	1 249 961,26	1 249 961,26	0,00	0,00
	32			Kaupade ja teenuste müük	30 000,00	31 717,81	31 717,81	0,00	0,00
40	32			Tulu majandustegevusest	19 000,00	31 717,81	31 717,81	0,00	0,00
	38			Muud tulud	0,00	1 718 813,19	1 718 813,19	0,00	0,00
40	35	VT000099		Saadud muud välistoetused	0,00	68 028,50	68 028,50	0,00	0,00
40	35			Saadud kodumaised toetused	19 000,00	1 150 214,95	1 150 214,95	0,00	0,00
KULUD JA INVESTEERINGUD KOKKU					-57 000,00	-1 363 261,01	-1 262 433,10	100 827,91	100 827,91
KULUD KOKKU					-57 000,00	-1 363 261,01	-1 262 433,10	100 827,91	100 827,91
				Tegevuskulud	-57 000,00	-1 363 261,01	-1 262 433,10	100 827,91	100 827,91
	5			Tööjõu- ja majandamiskulud	-57 000,00	-1 334 620,25	-1 233 792,34	100 827,91	100 827,91

40	5		09	Haridus-ja Teadusministeeriumi valitsemisala riigi teadus-ja arendusasutused	-57 000,00	-1 334 620,25	-1 233 792,34	100 827,91	100 827,91
INVESTEERINGUD KOKKU					0,00	-28 640,76	-28 640,76	0,00	0,00
40			09			-28 640,76	-28 640,76	0,00	0,00
SIIRDED RIIGIKASSAGA JA RAHA JÄÄK									
				Netosiirded riigikassaga			256 956,28		
				Raha jääk aasta algul			62 575,52		
				Raha jääk aasta lõpul			46 212,21		